

Ahti Fagerblom

26.2.2026

Ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta, asiantuntijakuuleminen 26.2.2026

VNS 8/2025 vp Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta

Pyydettyinä lausuntona ilmastonselonteosta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Ilmastonselonteko pyrkii kiitettävällä edistämään ennustettavaa ja vakaata investointiympäristöä sekä ottamaan realistisesti huomioon teknisiin nieluihin liittyvät kannattavuuskysymykset ja maankäyttösektorin nieluihin liittyvät epävarmuudet
- On erinomaista, että selonteon tavoitteena on talouskasvu ja että suomalaisia tuotantolaitoksia ei suljeta tai siirretä ulkomaille poliittisten päätösten seurauksena
- Hakkuu- ja hiilivuodon torjuminen on edellytys sille, että Suomen ilmastolaki ja ilmastosuunnitelmat ovat globaalin ilmaston kannalta hyödyllisiä

Teollisuuden kustannuskilpailukyvyn turvaaminen on entistään tärkeämpää

Suomalainen teollisuus kohtaa kovan kansainvälisen kilpailun, jossa kustannuskilpailukyky on menestymisen edellytys. Monet kilpailijamaat käyttävät apunaan kasvavia valtiontukia, joihin Suomella ei ole varaa. Tässä tilanteessa on hyvä, että selonteossa pyritään vahvistamaan Suomen investointiympäristön houkuttelevuutta muun muassa pitämällä energia kohtuuhintaisena ja pidättäytymällä lisäämästä logistiikkakustannuksista. Yleisesti ottaen on erinomaista, että selonteossa on otettu huomioon teollisuusalojen valmistelemat ilmastotiekartat.

Teollisuuden hiilivuodon estämisen näkökulmasta maksuttomat päästöoikeudet sekä Euroopan komission suosittelema päästökauppakompensaatio ovat olleet tarpeellisia mekanismeja, eikä niiden tarve ole poistumassa ilmastotavoitteiden kiristämisen myötä. Edellinen komissio poisti kuitenkin päästökaupasta sellaiset laitokset, jotka ovat parhaiten vähentäneet fossiilisia päästöjään eli yli 95 % biomassaa energialähteinään käyttävät laitokset, mukaan lukien sellutehtaita.

Selonteossa noteerattu biomassalaitoksia koskeva 95 % -sääntö on kokonaisuudessaan syrjivä ja vie pohjaa päästökaupan teknologianeutraalisuudelta. Suomelta tarvitaan jatkoavakuttamiseen sinnikkyyttä, jotta 95 % -sääntö kumotaan päästökauppadirektiivissä. Lisäksi teollisuus tarvitsee jatkoa hiilivuotoa torjuvalle teollisuuden sähköistämisen tuelle, jonka voimassaolo on nyt päättynyt.

Metsäteollisuus yhtyy selonteon kirjauksiin hiilidioksidin talteenoton, varastoinnin ja hyötykäytön mahdollisuuksista ja epävarmuuksista. Kansallinen 90 miljoonan euron kannustin

Ahti Fagerblom

26.2.2026

bioperäisen hiilidioksidin talteenottamiseksi on kilpailijamaihin verrattuna vaatimatonta, mutta silti tärkeä osa talteenoton edistämistä. On tärkeää, että talteenottoa edistetään nimenomaan kannustimien kautta eikä velvoittein, koska epävarmuuksien lista on pitkä (teknologian toimivuus, CCUS-tuotteiden markkinat ja ylipäänsä toiminnan taloudellinen kannattavuus).

Selonteossa nähdään Suomen vahvuuksiksi myös vetytalous ja puhdas sähkö, joiden avulla voidaan mahdollisesti luoda uusia arvoketjuja korvaamaan fossiilitaloutta. On tärkeää, että Suomi edistää kautta linjan teollisuuden sähköistämistä sekä myös puuraaka-aineen saatavuutta, sillä ne ovat olemassa olevan teollisuuden kilpailukyvyyn ohella bioperäisen hiilidioksidin talteenoton, varastoinnin ja hyötykäytön sekä vetytalouden kulmakiviä.

Energiaturvallisuuden ja huoltovarmuuden osalta on tärkeää ottaa huomioon, että metsäteollisuus tuottaa tuotteiden valmistuksen ohessa runsaasti kotimaista energiaa (sähköä ja lämpöä) sekä toimittaa kotimaista puupolttoainetta kaukolämpösektorille. Metsäteollisuuden toimintaedellytyksistä, kuten puun saannista huolehtiminen on siten osa energiaturvallisuutta.

Kuljetuskysymyksissä selonteko kiinnittää huomiota talvimerenkulun sujuvuuden varmistamiseen ja kustannuskilpailukykyyn. On erittäin tärkeää, että vientiteollisuuden logistinen takamatka ei kasva. Lisäksi Suomen tulee ottaa ripeästi käyttöön ammattidiesel ja puoliväliriihessä päätetty ETS2-kompensaatio maa- ja metsätalouden työkoneille, jotka eivät kuulu uuden fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupan soveltamisalaan.

Biotalous ja puun saatavuudesta jalostukseen on pidettävä huolta

Metsäteollisuus yhtyy selonteon mukaiseen EU-vaikuttamiskirjaukseen, jonka mukaan bioenergian status on säilytettävä nollapäästöisenä. Tämän on linjassa sen kanssa, että selonteossa ei ehdoteta bioenergiaveron käyttöönottoa, sillä se rinnastaisi biomassat fossiilisiin raaka-aineisiin ja olisi selkeä mainehaitta biotaloudelle. Tietävästi mikään valtio ei verota bioenergiaa, mikä on ymmärrettävää jo pelkästään huoltovarmuussyistä.

Nielupolitiikan osalta on erinomaista, että selonteossa ei esitetä hakkuiden rajoittamista. Tämä on tärkeää Suomen aktiivisesti ajaman biotalouden näkökulmasta. EU-vaikuttamisessa on varmistettava, että biotalous kytketään viimein kiinteäksi osaksi teollisuus- ja ilmastopolitiikkaa, jotta tuleva sääntely (mm. LULUCF, uusiutuva energia, edelläkävijämarkkinat, hiilenpoistosertifikaatit) tukee puusta valmistettujen tuotteiden asemaa fossiilipohjaisten tuotteiden korvaajina.

On hyvä huomata, että ns. LULUCF-tavoitteet ja metsänielulaskelmat muuttuvine metodeineen ovat parhaillaan EU:ssa merkittävän kritiikin kohteena. On käynyt selväksi, että aiemmin metsien ja maaperän nieluihin liittyviä suuria epävarmuuksia ei ole otettu riittävän tosissaan. Lisäksi on käynyt ilmi, että eri EU:n jäsenvaltioiden nielulaskelmat eivät ole vertailukelpoisia.

Selonteossa on erinomaisesti tunnistettu metsien hiilinieluihin ja -varastoihin negatiivisesti vaikuttavia tekijöitä (kuivuus, alentunut kasvu, metsätuhot, maaperäpäästöt), joiden riski ilmaston lämmetessä lisääntyy. Tästä huolimatta selonteossa pohditaan kiertoaikojen pidentämistä, vaikka se on Etelä-Suomen vanhentuissa kuusikoissa selkeä riski

Ahti Fagerblom

26.2.2026

kirjanpainajatuhojen vuoksi. Kirjanpainajatuhot levittäytyvät ilmastomuutoksen vuoksi yhä pohjoisemmaksi, joten riski tulee kasvamaan myös muualla Suomessa.

Metsäteollisuus suhtautuu kriittisesti kiertoaikojen pidentämiseen myös siksi, että se vaikeuttaa järeän puun saatavuutta laitoksille, jotka valmistavat pitkäkestoisia ja hiiltä pitkäaikaisesti varastoivia tuotteita. PäätehakkUILTA saatavan järeän puun vähenemistä ei voi korvata kohdistamalla hakkuita enemmän harvennushakkuisiin, sillä harvennushakkuista saatavaa ohutrunkoista puuta ei voi käyttää samoihin käyttötarkoituksiin.

Selonteossa esitetään metsien kasvun ja hiilensidonnan lisäämiseksi puuston kasvatustiheyden nostamista ja liian voimakkaiden harvennusten välttämistä. Parhaillaan käynnissä olevassa metsälain päivityksessä on valmistelussa säädösmuutoksia liittyen kasvatushakkuussa jätettävän kasvatuskelpoisen puuston riittävään laatuun, määrään ja jakautumiseen sekä toteutuksen valvontaan. On tärkeää, että säädösalmistelu saatetaan valmiiksi ennen uusia lakimuutoksia. On huomioitava, että metsänhoidon suosituksia on juuri päivitetty myös kasvatustiheyden osalta. Kuten suosituksissa todetaan, harvennushakkuiden jäävän puuston määrää koskevat uudet ohjeet soveltuvat metsiin, joissa varhaishoito on tehty ajallaan. Suomessa on kuitenkin edelleen runsaasti rästejä niin taimikoissa kuin nuoren metsän kohteissa.

Metsissä on erityisen tärkeää panostaa taimikoiden nopeaan ja laadukkaaseen perustamiseen sekä edellä mainittujen rästien purkuun. Oikea-aikainen taimikonhoito parantaa puuston elinvoimaisuutta ja kasvua sekä ennaltaehkäisee metsätuhojen syntyä. Puuston parantuneen kasvun ja hiilensidonnan keskiössä ovat oikea-aikaisesti toteutetut metsänhoidon toimenpiteet, jalostetun metsänviljelyaineiston käyttö ja oikein kohdennutetut lannoitukset niin kivennäis- kuin turvemaiilla.

Hiili- ja hakkuuvuodolle tulppa

Suomen ilmastolain ja kansallisten ilmastostrategioiden on varmistettava, että ne eivät ohjaa tehtaiden tavaratuotantoa tai hakkuita muihin maihin. Muussa tapauksessa Suomen ilmastopolitiikka ei ole globaalin ilmaston kannalta hyödyllinen.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja